

ประกาศชวนา

ฉบับที่

5

รายงานสภาพการทำนา และศัตรูข้าว เพื่อเตือนภัยการระบาด ฤดูนาปี 2565 จังหวัดเชียงราย

โดยกลุ่มวิชาการ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย

รอบสำรวจที่ 5 ฤดูนาปี 2565 : วันที่ 5 - 6 กันยายน 2565

ภาพรวมของจังหวัดเชียงราย

สภาพพื้นที่การทำนาในจังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่ข้าวอยู่ในระยะแตกกอถึงตั้งท้อง พบวัชพืชในแปลงนาเกษตรกร เช่น หนวดปลาชุก หญ้าขวานก หญ้าไทร และกกชนิดต่าง ๆ พบการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยเกินระดับเศรษฐกิจในพื้นที่ทำนาของเกษตรกร หมู่ 3 ตำบลแม่ฮ้อ อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย พื้นที่เสียหายประมาณ 2 ไร่ และเนื่องจากช่วงนี้ยังคงมีรสุมพาดผ่านบริเวณภาคเหนือ จะทำให้ยังคงมีฝนตกต่อเนื่องกับมีฝนตกหนักถึงหนักมากอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงขอให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงนาและเฝ้าระวังการระบาดของแมลงศัตรูข้าวในแปลงนาของท่าน

ภาพรวมของแปลงสำรวจ

ผลการสำรวจแปลงสำรวจ จำนวน 10 แปลง ได้แก่ อำเภอแม่จัน ป่าแดด เมืองเชียงราย แม่สาย เทิงพาน แม่สรวย เวียงป่าเป้า เวียงชัย และแปลงติดตามสถานการณ์ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย ส่วนใหญ่ข้าวอยู่ในระยะแตกกอ พบโรคใบจุดสีน้ำตาล ในแปลงสำรวจอำเภอป่าแดด เมืองเชียงราย เวียงป่าเป้า แม่สาย เทิง และแม่จัน แต่ไม่เกินระดับเศรษฐกิจ พบประชากรเพลี้ยกระโดดหลังขาวในระยะตัวอ่อนและตัวเต็มวัย ในนาหว่าน (1 ตัว / ต้น) แปลงสำรวจอำเภอแม่สรวย เทิง และเมืองเชียงราย เฉลี่ย 0.60 – 0.90 ตัว ในนาปักดำ (10 ตัว / กอ) แปลงสำรวจอำเภอแม่สาย พาน เวียงป่าเป้า และแปลงติดตามสถานการณ์ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย เฉลี่ย 0.55 – 3.50 ตัว แต่พบจำนวนต่ำกว่าระดับเศรษฐกิจ แปลงสำรวจอื่น ๆ ส่วนใหญ่พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยจักจั่นสีเขียว เพลี้ยกระโดดหลังขาว และเพลี้ยจักจั่นปีกลายหยัก พบศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมงปอเข็ม แมงมุมขยายาว ตัวงเต่าสีส้ม และมวนเขียวจุดไข่

ข้อมูลค่า BUS ณ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม – 3 กันยายน 2565 พบเกินค่าวิกฤต 2.25 จำนวน 1 วัน ได้แก่ วันที่ 13 สิงหาคม 2565 มีค่า BUS สูงสุด เท่ากับ 3.50 พบโรคไหม้ในแปลงสำรวจอำเภอพาน และแม่สาย แต่ยังไม่เกินระดับเศรษฐกิจ

(ก) ตัวอ่อนของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลบริเวณโคนต้นข้าวระดับเหนือดินน้ำ

(ข) ลักษณะอาการใบเหลืองแห้งลักษณะคล้ายถูกน้ำร้อนลวกแห้งตาย ที่เกิดจากการเข้าทำลายของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

“ เป็นผู้นำด้านงานวิจัยและพัฒนา ข้าวเหนียวและข้าวญี่ปุ่นของภาคเหนือ ”

จุดที่ 1 ตำบลโรงช้าง อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 8 ไร่ ปลูกข้าวพันธุ์ ขาวดอกมะลิ 105 โดยวิธีการหว่านน้ำตม เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2565 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบกว้าง พิกัดแปลง lat 19.490720 long 99.978896 สำรวจวันที่ 6 กันยายน 2565 เวลา 09.30 น. ท้องฟ้ามีเมฆมาก ลมพัดโชย อากาศร้อน ข้าวอยู่ในระยะแตกกอ (ภาพที่ 1) แปลงสำรวจมีน้ำเพียงพอ ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ปานกลาง พบวัชพืช ได้แก่ หนวดปลาตุ๊กจำนวนมาก กระจายทั่วแปลงนา

การเจริญเติบโตของข้าว

จากการสำรวจจำนวนต้นข้าวในพื้นที่ 30 x 50 เซนติเมตร มีจำนวนต้นข้าวเฉลี่ย 38.75 ต้น ความสูงของต้นข้าวเฉลี่ย 95.60 เซนติเมตร วัดค่าสีใบข้าวจากแผ่นเทียบสี (Leaf Color Chart : LCC) เฉลี่ยระดับ 2.53 ระดับน้ำในแปลงสำรวจเฉลี่ย 2.60 เซนติเมตร

โรค แมลง - ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

การสุ่มนับจำนวนแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติบริเวณกอข้าวด้วยตาเปล่า จำนวน 20 จุด พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยจักจั่นสีเขียว 37 ตัว พบแมลงศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงปอเข็ม 2 ตัว สำหรับการใส่สวิงโฉบแมลงในนาข้าว พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล 1 ตัว เพลี้ยกระโดดปีกลายภูษานัส 2 ตัว เพลี้ยจักจั่นสีเขียว 46 ตัว และเพลี้ยจักจั่นขาวเล็ก 5 ตัว พบศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงปอเข็ม 2 ตัว แมงมุมกระโดด 1 ตัว แมงมุมเขี้ยวยาว 10 ตัว และจิ้งหรีดหางดาบ 1 ตัว ในแปลงสำรวจพบอาการของโรคใบจุดสีน้ำตาล โดยเปอร์เซ็นต์พื้นที่ที่ถูกทำลาย และความรุนแรงของโรคเฉลี่ย ต่ำกว่าระดับเศรษฐกิจ

ภาพที่ 1 สภาพแปลงนาและการเจริญเติบโต ในแปลงสำรวจตำบลโรงช้าง อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย

จุดที่ 2 ตำบลศรีคำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 6 ไร่ 3 งาน ปลูกข้าวพันธุ์ กข43 โดยวิธีการหว่านน้ำตม เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2565 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบ พิกัดแปลง lat 20.205188 long 99.873644 สำรวจวันที่ 5 กันยายน 2565 เวลา 15.48 น. ท้องฟ้ามีเมฆมาก อากาศร้อน ข้าวอยู่ในระยะออกดอก (ภาพที่ 2) แปลงสำรวจมีน้ำเพียงพอ ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ดี

การเจริญเติบโตของข้าว

ไม่สามารถสุ่มสำรวจข้อมูลในแปลงนาได้ เนื่องจากข้าวอยู่ในระยะออกดอก

โรค แมลง - สัตว์ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

ไม่สามารถสุ่มสำรวจข้อมูลในแปลงนาได้ เนื่องจากข้าวอยู่ในระยะออกดอก

ภาพที่ 2 สภาพแปลงนาและการเจริญเติบโตของต้นข้าวในแปลงสำรวจ ตำบลศรีคำ
อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

จุดที่ 3 ตำบลดอยลาน อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 4 ไร่ ปลูกข้าวพันธุ์ ขาวดอกมะลิ 105 ใช้วิธีการหว่านน้ำตม เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2565 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบ พิกัดแปลง lat 19.648751 long 99.931664 สำรวจวันที่ 6 กันยายน 2565 เวลา 12.05 น. ท้องฟ้ามีเมฆมาก มี อากาศร้อนอบอ้าว ลมพัดโชย ข้าวอยู่ในระยะแตกกอ (ภาพที่ 3) แปลงสำรวจมีน้ำเพียงพอ ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ปานกลาง พบวัชพืช ได้แก่ หญ้าข้าวนกหวีด ปลาตุ๊ก กระจายทั่วแปลงนา

การเจริญเติบโตของข้าว

จากการสำรวจจำนวนต้นข้าวในพื้นที่ 30 x 50 เซนติเมตร มีจำนวนต้นข้าวเฉลี่ย 38.50 ต้น ความสูงของต้นข้าวเฉลี่ย 85.35 เซนติเมตร. วัดค่าสีใบข้าวจากแผ่นเทียบสี (Leaf Color Chart : LCC) เฉลี่ยระดับ 2.50 ระดับน้ำในแปลงสำรวจเฉลี่ย 12.00 เซนติเมตร

โรค แมลง - ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

การสุ่มนับจำนวนแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติบริเวณกอข้าวด้วยตาเปล่า จำนวน 20 จุด พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดหลังขาว 12 ตัว เพลี้ยจักจั่นสีเขียว 20 ตัว และเพลี้ยจักจั่นปีกลายหยัก 5 ตัว ไม่พบแมลงศัตรูธรรมชาติ สำหรับการสำรวจโอบแมลงในนาข้าว พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยจักจั่นสีเขียว 72 ตัว เพลี้ยจักจั่นขาวใหญ่ 2 ตัว แมลงสี 1 ตัว และเพลี้ยจักจั่นขาวเล็ก 1 ตัว พบแมลงศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ ตัวงูเต่าสีส้ม 5 ตัว แมลงปอเข็ม 5 ตัว และแมงมุมเขียวยาว 3 ตัว ในแปลงสำรวจพบอาการของโรคใบจุดสีน้ำตาล ซึ่งต่ำกว่าระดับเศรษฐกิจ

ภาพที่ 3 สภาพแปลงนาและลักษณะของหญ้าข้าวนกหวีด ในแปลงสำรวจตำบลดอยลาน อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

จุดที่ 4 ตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 3 ไร่ ปลูกข้าวพันธุ์ กข-แม่ใจ 2 ใช้วิธีการปลูกด้วยรถปักดำ เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2565 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบ พิกัดแปลง lat 20.430171 long 99.964192 สำรวจวันที่ 5 กันยายน 2565 เวลา 14.36 น. มีฝนตกปรอย ๆ อากาศเย็น ข้าวอยู่ในระยะแตกกอ (ภาพที่ 4) ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ดี

การเจริญเติบโตของข้าว

จากการสำรวจต้นข้าวในนา 20 จุด มีจำนวนต้นข้าวเฉลี่ย 26.55 ต้นต่อกอ ความสูงของต้นข้าวเฉลี่ย 72.20 เซนติเมตร วัดค่าสีใบข้าวจากแผ่นเทียบสี (Leaf Color Chart : LCC) เฉลี่ยระดับ 2.70 แปลงสำรวจมีน้ำเพียงพอ ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ดี

โรค แมลง - ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

การสุ่มนับจำนวนแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติบริเวณกอข้าวด้วยตาเปล่า จำนวน 20 จุด พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดหลังขาว 70 ตัว เพลี้ยจักจั่นสีเขียว 60 ตัว และเพลี้ยจักจั่นปีกลายหยัก 7 ตัว พบศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ มวนเขียวดุดไข่ 4 ตัว ตัวง่าสีส้ม 1 ตัว และแมงมุมขาสั้น 1 ตัว ไม่สามารถใช้สวิงโฉบแมลงได้เนื่องจากมีฝนตก ในแปลงสำรวจพบอาการของโรคไหม้ ซึ่งต่ำกว่าระดับเศรษฐกิจ

ภาพที่ 4 สภาพแปลงนาและอาการของโรคไหม้ในแปลงสำรวจ ตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

จุดที่ 5 ตำบลหางาว อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 8 ไร่ ปลูกข้าวพันธุ์ สันป่าตอง 1 ใช้วิธีการหว่านน้ำตาม เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2565 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบ พิกัดแปลง lat 19.683710 long 100.245186 สำรวจวันที่ 6 กันยายน 2565 เวลา 10.59 น. ท้องฟ้ามีเมฆมาก มีแดด อากาศร้อน ข้าวอยู่ในระยะแตกกอ (ภาพที่ 5) แปลงสำรวจมีน้ำเพียงพอ ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ดี

การเจริญเติบโตของข้าว

จากการสำรวจจำนวนต้นข้าวในพื้นที่ 30 x 50 เซนติเมตร มีจำนวนต้นข้าวเฉลี่ย 33.75 ต้น ความสูงของต้นข้าวเฉลี่ย 69.05 เซนติเมตร วัดค่าสีใบข้าวจากแผ่นเทียบสี (Leaf Color Chart : LCC) เฉลี่ยระดับ 2.50 ระดับน้ำในแปลงสำรวจเฉลี่ย 7.60 เซนติเมตร

โรค แมลง - ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

การสุ่มนับจำนวนแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติบริเวณกอข้าวด้วยตาเปล่า จำนวน 20 จุด พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล 2 ตัว เพลี้ยกระโดดหลังขาว 13 ตัว เพลี้ยจักจั่นปีกลายหยัก 77 ตัว และเพลี้ยจักจั่นปีกลายหยัก 2 ตัว พบแมลงศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ มวนเขียวดูดไข่ 1 ตัว ตัวงเต่าสีส้ม 1 ตัว และแมลงปอเข็ม 3 ตัว สำหรับการสำรวจโรคในนาข้าว พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยจักจั่นสีเขียว 198 ตัว พบศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงปอเข็ม 16 ตัว และแมงมุมเขียวยาว 3 ตัว ในแปลงสำรวจพบอาการของโรคใบจุดสีน้ำตาล โดยเปอร์เซ็นต์พื้นที่ที่ถูกทำลายเฉลี่ยเท่ากับ 8.00 เปอร์เซ็นต์ ความรุนแรงของโรคเฉลี่ย 0.65 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งต่ำกว่าระดับเศรษฐกิจ

ภาพที่ 5 สภาพแปลงนาและลักษณะของโรคใบจุดสีน้ำตาล ในแปลงสำรวจตำบลหางาว อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดขอนแก่น

จุดที่ 6 ตำบลเจดีย์หลวง อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 2 ไร่ ปลูกข้าวญี่ปุ่นพันธุ์ ก.วก.2 โดยวิธีการหว่านน้ำตม เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2565 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบ พิกัดแปลง lat 19.618336 long 99.490087 สำรวจวันที่ 5 กันยายน 2565 เวลา 11.21 น. มีฝนตกปรอย ๆ อากาศเย็น ข้าวอยู่ในระยะกล้า (ภาพที่ 6) แปลงสำรวจมีน้ำเพียงพอ ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ปานกลาง

การเจริญเติบโตของข้าว

จากการสำรวจจำนวนต้นข้าวในพื้นที่ 30 x 50 เซนติเมตร มีจำนวนต้นข้าวเฉลี่ย 26.75 ต้น ความสูงของต้นข้าวเฉลี่ย 47.10 เซนติเมตร วัดค่าสีใบข้าวจากแผ่นเทียบสี (Leaf Color Chart : LCC) เฉลี่ยระดับ 3.00 ระดับน้ำในแปลงสำรวจเฉลี่ย 1.00 เซนติเมตร

โรค แมลง - สัตว์ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

การสุ่มนับจำนวนแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติบริเวณกอข้าวด้วยตาเปล่า จำนวน 20 จุด พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดหลังขาว 18 ตัว และเพลี้ยจักจั่นสีเขียว 1 ตัว ไม่พบแมลงศัตรูธรรมชาติ ไม่สามารถใช้สวิงโอบแมลงได้เนื่องจากมีฝนตก

ภาพที่ 6 สภาพแปลงนาและการเจริญเติบโตของต้นข้าว ในแปลงสำรวจตำบลเจดีย์หลวง อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

จุดที่ 7 ตำบลธารทอง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 2 ไร่ 2 งาน ปลูกข้าวพันธุ์ กข 6 โดยวิธีการปักดำด้วยแรงงานคน เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2565 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบ พิกัดแปลง lat 19.701774 long 99.672035 สำรวจวันที่ 6 กันยายน 2565 เวลา 16.00 น. ท้องฟ้าโปร่ง อากาศร้อน ข้าวอยู่ในระยะแตกกอ (ภาพที่ 7) ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ดี

การเจริญเติบโตของข้าว

จากการสำรวจต้นข้าวในนา 20 จุด มีจำนวนต้นข้าวเฉลี่ย 18.70 ต้นตอกอ ความสูงของต้นข้าวเฉลี่ย 74.55 เซนติเมตร วัดค่าสีใบข้าวจากแผ่นเทียบสี (Leaf Color Chart : LCC) เฉลี่ยระดับ 3.50 ระดับน้ำในแปลงสำรวจเฉลี่ย 2.50 เซนติเมตร

โรค แมลง - ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

การสุ่มนับจำนวนแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติบริเวณกอข้าวด้วยตาเปล่า จำนวน 20 จุด พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดหลังขาว 26 ตัว และเพลี้ยจักจั่นสีเขียว 35 ตัว พบศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ ตัวดินคอยาว 2 ตัว แมลงปอเข็ม 2 ตัว และแมงมุมเขียวยาว 2 ตัว สำหรับการใช้สวิงโฉบแมลงในนาข้าว พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดหลังขาว 14 ตัว และเพลี้ยจักจั่นสีเขียว 28 ตัว พบศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมงมุมตาหกเหลี่ยม 1 ตัว และแมงมุมถุง 1 ตัว

ภาพที่ 7 สภาพแปลงนาและการเจริญเติบโตของต้นข้าวในแปลงสำรวจ ตำบลธารทอง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

จุดที่ 8 ตำบลเวียง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 2 ไร่ ปลูกข้าวพันธุ์ น่าน 59 โดยวิธีการปลูกด้วยรถปักดำ เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2565 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบ พิกัดแปลง lat 19.335196 long 99.519618 สำรวจวันที่ 5 กันยายน 2565 เวลา 10.08 น. มีฝนตกหนัก อากาศเย็น ข้าวอยู่ในระยะกล้า (ภาพที่ 8) ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ดี

การเจริญเติบโตของข้าว

จากการสำรวจต้นข้าวในนา 20 จุด มีจำนวนต้นข้าวเฉลี่ย 21.20 ต้นต่อกอ ความสูงของต้นข้าวเฉลี่ย 37.85 เซนติเมตร วัดค่าสีใบข้าวจากแผ่นเทียบสี (Leaf Color Chart : LCC) เฉลี่ยระดับ 3.00 ระดับน้ำในแปลงสำรวจเฉลี่ย 9.60 เซนติเมตร

โรค แมลง - ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

การสุ่มนับจำนวนแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติบริเวณกอข้าวด้วยตาเปล่า จำนวน 20 จุด พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดหลังขาว 13 ตัว และเพลี้ยจักจั่นสีเขียว 2 ตัว พบศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ มวนเขียวดูดไข่ 2 ตัว และแมงมุมเขียวยาว 1 ตัว สำหรับการใส่สวิงโอบแมลงในนาข้าว ไม่สามารถใช้สวิงโอบแมลงได้เนื่องจากฝนตก

ภาพที่ 8 สภาพแปลงนาและการเจริญเติบโตของต้นข้าวในแปลงสำรวจ ตำบลเวียง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

จุดที่ 9 ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 1 ไร่ 1 งาน ปลูกข้าวญี่ปุ่นพันธุ์ ก.วก.2 โดยวิธีการปลูกด้วยรถปักดำ เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2565 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบ พิกัดแปลง lat 19.945893 long 99.958841 สำรวจวันที่ 6 กันยายน 2565 เวลา 13.50 น. ท้องฟ้าโปร่ง อากาศร้อน ข้าวอยู่ในระยะกล้า (ภาพที่ 9) ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ปานกลาง

การเจริญเติบโตของข้าว

จากการสำรวจต้นข้าวในนา 20 จุด มีจำนวนต้นข้าวเฉลี่ย 11.80 ต้นต่อกอ ความสูงของต้นข้าวเฉลี่ย 25.65 เซนติเมตร วัดค่าสีใบข้าวจากแผ่นเทียบสี (Leaf Color Chart : LCC) เฉลี่ยระดับ 2.50 ระดับน้ำในแปลงสำรวจเฉลี่ย 5.60 เซนติเมตร

โรค แมลง - ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

การสุ่มนับจำนวนแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติบริเวณกอข้าวด้วยตาเปล่า จำนวน 20 จุด ไม่พบแมลงศัตรูข้าวและแมลงศัตรูธรรมชาติ สำหรับการสำรวจโอบแมลงในนาข้าว ไม่พบแมลงศัตรูข้าวและแมลงศัตรูธรรมชาติ

ภาพที่ 9 สภาพแปลงนาและการเจริญเติบโตของต้นข้าวในแปลงสำรวจ ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

จุดที่ 10 แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าวศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย อ.พาน จ.เชียงราย

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 1 งาน ปลูกข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 โดยวิธีการปักดำด้วยแรงงานคน เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2565 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบ พิกัดแปลง lat 19.531748 long 99.739965 สำรวจวันที่ 8 กันยายน 2565 เวลา 10.10 น. ท้องฟ้ามีเมฆมาก ไม่มีแสงแดด อากาศเย็น ข้าวอยู่ในระยะแตกกอ (ภาพที่ 10) ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ปานกลาง

การเจริญเติบโตของข้าว

จากการสำรวจต้นข้าวในนา 20 จุด มีจำนวนต้นข้าวเฉลี่ย 12.90 ต้นตอกอ ความสูงของต้นข้าวเฉลี่ย 55.15 เซนติเมตร วัดค่าสีใบข้าวจากแผ่นเทียบสี (Leaf Color Chart : LCC) เฉลี่ยระดับ 3.00 ระดับน้ำในแปลงสำรวจเฉลี่ย 6.80 เซนติเมตร

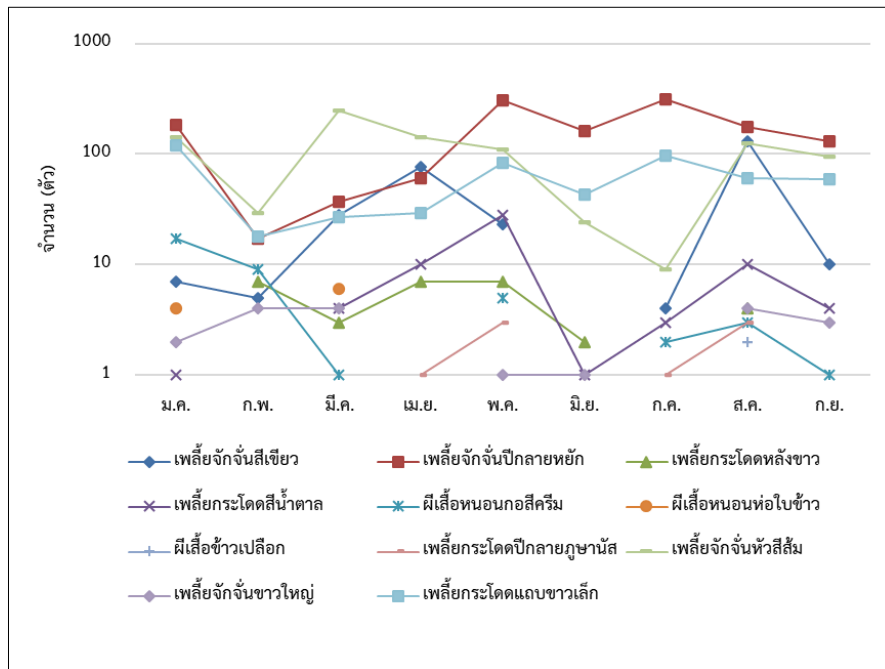
โรค แมลง - ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

การสุ่มนับจำนวนแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติบริเวณกอข้าวด้วยตาเปล่า จำนวน 20 จุด พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดหลังขาว 11 ตัว เพลี้ยจักจั่นสีเขียว 291 ตัว เพลี้ยจักจั่นขาวใหญ่ 1 ตัว และเพลี้ยจักจั่นหัวสีส้ม 2 ตัว พบแมลงศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ ตัวงเต่าสีส้ม 1 ตัว แมงมุมใยกลม 1 ตัว แมงมุมสุนัขป่า 1 ตัว และแมงมุมเขียวยาว 1 ตัว สำหรับการใส่สวิงโฉบแมลงในนาข้าว พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล 3 ตัว เพลี้ยกระโดดหลังขาว 26 ตัว เพลี้ยกระโดดปีกลายภูษานัส 4 ตัว เพลี้ยจักจั่นสีเขียว 46 ตัว เพลี้ยจักจั่นปีกลายหยัก 17 ตัว เพลี้ยจักจั่นหัวสีส้ม 4 ตัว และตั๊กแตนหนวดยาว 2 ตัว พบแมลงศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ มวนเขียวดุดไข่ 14 ตัว ตัวงเต่าสีส้ม 3 ตัว แมลงปอเข็ม 26 ตัว แมงมุมงู 4 ตัว และแมงมุมเขียวยาว 44 ตัว

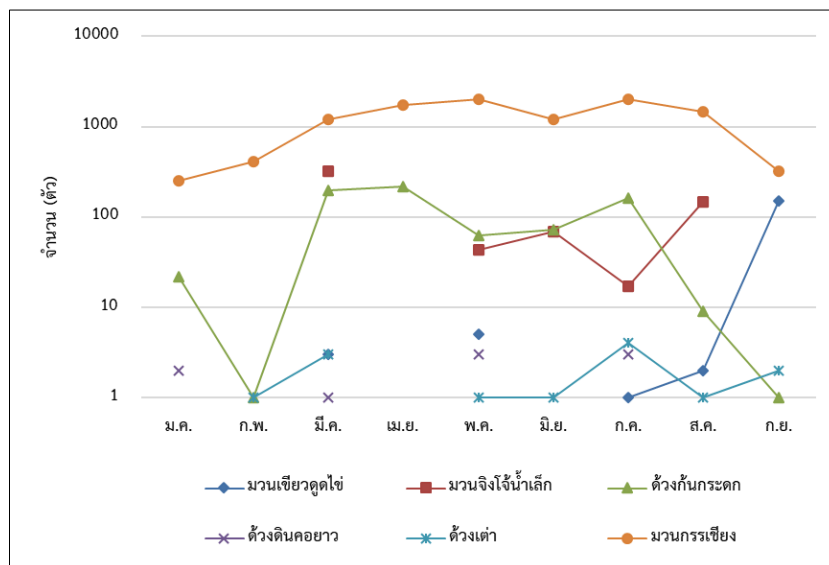

ภาพที่ 10 สภาพแปลงนาและการเจริญเติบโตของต้นข้าวในแปลงศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย

กับดักแสงไฟ : การตรวจนับแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติจากกับดักแสงไฟ (Light trap) ที่ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย เปิดหลอดไฟเวลา 18.00 - 22.00 น. ทุกวัน ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 6 กันยายน 2565 พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยจักจั่นปีกลายหยักมากที่สุด เมื่อเทียบกับแมลงศัตรูข้าวชนิดอื่น ๆ รองลงมา คือ เพลี้ยจักจั่นหัวสีส้ม และเพลี้ยกระโดดแถบขาวเล็ก (ภาพที่ 11) แมลงศัตรูธรรมชาติที่พบเป็นจำนวนมาก ได้แก่ มวนกรรเชียง รองลงมา คือ ตัวงันกระดก และมวนจิงโจ้น้ำเล็ก (ภาพที่ 12)

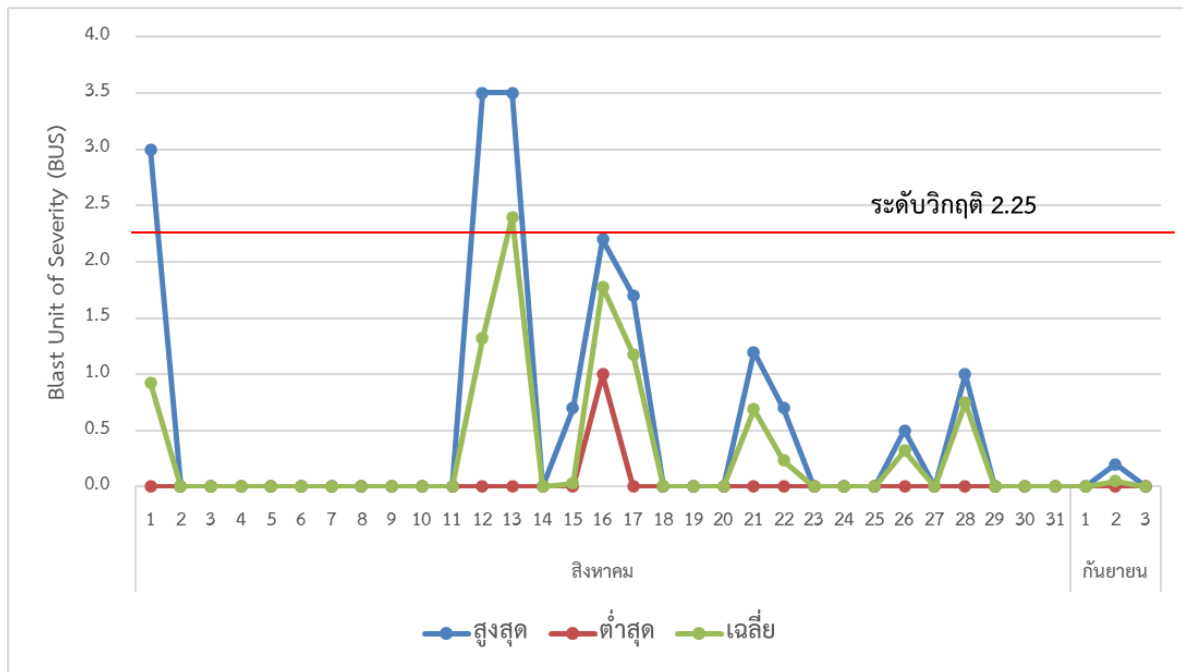

ภาพที่ 11 แผนภาพแสดงจำนวนแมลงศัตรูข้าวจากกับดักแสงไฟ ณ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 6 กันยายน 2565 ณ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย

ภาพที่ 12 แผนภาพแสดงจำนวนแมลงศัตรูธรรมชาติจากกับดักแสงไฟ ณ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 6 กันยายน 2565 ณ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย

Blast Unit of Severity (BUS): ค่าดัชนีที่บ่งชี้ถึงความเหมาะสม หรือ ความเสี่ยงในการเกิดโรคไหม้ของข้าว ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ค่าอุณหภูมิความชื้นสัมพัทธ์ และช่วงเวลาน้ำค้างของแต่ละวัน ข้อมูลค่า BUS ณ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม – 3 กันยายน 2565 พบเกินค่าวิกฤต 2.25 จำนวน 1 วัน ได้แก่ วันที่ 13 สิงหาคม 2565 มีค่า BUS สูงสุด เท่ากับ 3.50 (ภาพที่ 13)

ภาพที่ 13 ค่าความเสี่ยงของอากาศต่อการเกิดโรคไหม้ (BUS) ที่วิเคราะห์ได้ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม – 3 กันยายน 2565 ณ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย